

ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

The Morale and Encouragement of Teachers in the Performance of Extra-large Schools,
under the Office of Bangkok Secondary Education Service Area 1

เบญจวรรณ ยืนยง

Benjawan Yuenyong

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail; benjawayuenyong@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4302-9631>

Received 18/01/2023

Revised 21/01/2023

Accepted 04/02/2023

บทคัดย่อ

บุคคลที่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงจะมีการแสดงออกที่มีแนวโน้มเป็นประโยชน์ต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร แต่หากบุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานส่งผลเสียต่องานและเพื่อนร่วมงานเป็นอุปสรรคต่อองค์กรเป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเพื่อที่ครูผู้สอนได้แสดงพฤติกรรมที่จะเป็นผลเชิงบวก ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (2) เปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากร คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 2,568 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test , F-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ว่าอยู่ในระดับปานกลาง (2) ขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านซึ่งจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ขวัญและกำลังใจ; การปฏิบัติงาน

Abstract

Individuals with high morale and encouragement in performance tend to show benefits to the assigned tasks, resulting in a positive effect on the organization, but if a person has low morale and encouragement, the behavior shown will affect work, negatively affect work and colleagues, and be an obstacle to the organization. This is something school administrators need to focus on for teachers to show positive behaviors. The purpose of this research was to study (1) the teacher's morale and encouragement in the performance of extra-large schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Region 1, and (2) To compare teachers' morale and encouragement in extra-large schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Region 1 classified by sex, educational background, and work experience. The population is 2,568 teachers in a special large school under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office, Region 1 and samples were 344 persons. The instrument used for data collection in the research was a 5-point scaled questionnaire. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and statistics used to test the hypothesis, including t-test, and F-test. The results showed that : (1) the morale and encouragement of the teachers in the performance of the extra-large schools under the Office of Bangkok Secondary Education Service Area 1 were at a moderate level. (2) The morale in large schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1 with classified by sex, educational background, and work experience as overall there is no difference. When considering each aspect classified by educational qualifications It was found that the governance and interpersonal relations Teachers with a bachelor's degree or lower and postgraduate have different opinions by statistically significant at the .05 level.

Keywords: Morale and Encouragement; Performance

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษาว่าประเทศจะดำเนินไปในทิศทางใดต้องตระหนักถึงการจัดการศึกษา กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ประเทศชาติ

.....

ต้องการ ทางด้านสติปัญญาความรู้และคุณธรรมความดีงามในจิตใจ สามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะได้ โดยเด็กและเยาวชนในวันนี้จะเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต (ราชกิจจานุเบกษา. 2562)

ขวัญเป็นสิ่งที่ไม่มีความแน่นอน เชื่อว่ามีอยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิด โดยปกติขวัญจะอยู่กับตัวก็จะเป็นสิริมงคล สุขสบาย จิตใจมั่นคง นอกจากจะมีขวัญประจำตัวบุคคลแล้ว สิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ ก็ถือว่ามี ขวัญประจำตัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) และกำลังใจคือ สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) โดยขวัญและกำลังใจเป็นการสภาวะของจิตใจหรือความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลในการแสดงออกด้านต่างๆ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลแสดงออกในการให้ความร่วมมือเสริมสร้างความสามัคคี ซึ่งขวัญและกำลังใจสามารถสร้างได้ เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้การทำงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ขวัญและกำลังใจสามารถทำให้บุคคลมีพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ บุคคลสามารถร่วมมือกันปฏิบัติงาน โดยบุคคลที่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงจะมีการแสดงออกที่มีแนวโน้มเป็นประโยชน์ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร แต่หากบุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำ พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน ส่งผลเสียต่องานและเพื่อนร่วมงาน เป็นอุปสรรคต่อองค์กร เป็นเรื่องสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเพื่อที่ครูผู้สอนได้แสดงพฤติกรรมที่จะเป็นผลเชิงบวก เป็นการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนแสดงพฤติกรรมที่สามารถดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและคุณภาพที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของขวัญและกำลังใจ และมีหน้าที่ในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรอยู่เสมอ ให้ครูและบุคลากรมีความเต็มใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถซึ่งสามารถส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรที่สังคมต้องการต่อไป ซึ่งจากการศึกษาของเฮิร์ซเบิร์ก ได้แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) เป็นการกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพยายามในการทำงาน มุ่งให้เกิดความสำเร็จในชีวิต และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่ลดความรู้สึกไม่พอใจต่อการทำงาน (Herzberg, 1959) ซึ่งเป็นการป้องกันการเกิดความรู้สึกเป็นลบต่อการทำงานไม่ยอมทำงาน โดยจากปัจจัยข้างต้นเป็นเหตุผลสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร เพื่อให้ครูและบุคลากรเกิดความรู้สึกต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ เกิดความต้องการและอุทิศให้กับการปฏิบัติหน้าที่

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวมาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจึงมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อที่ครูได้มุ่งมั่นและทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจอยู่เสมอว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดผลต่อรูปแบบหรือทิศทางของสังคมในอนาคต เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรที่เป็นรากฐานสำคัญอย่างเยาวชนที่ในอนาคตต้องเป็น

ผู้ที่ขับเคลื่อนสังคมต่อไป ทรัพยากรที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่มีขวัญและกำลังใจที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อมุ่งเน้นในการศึกษาและเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) จำนวน 2 ปัจจัย 10 ด้าน ได้แก่

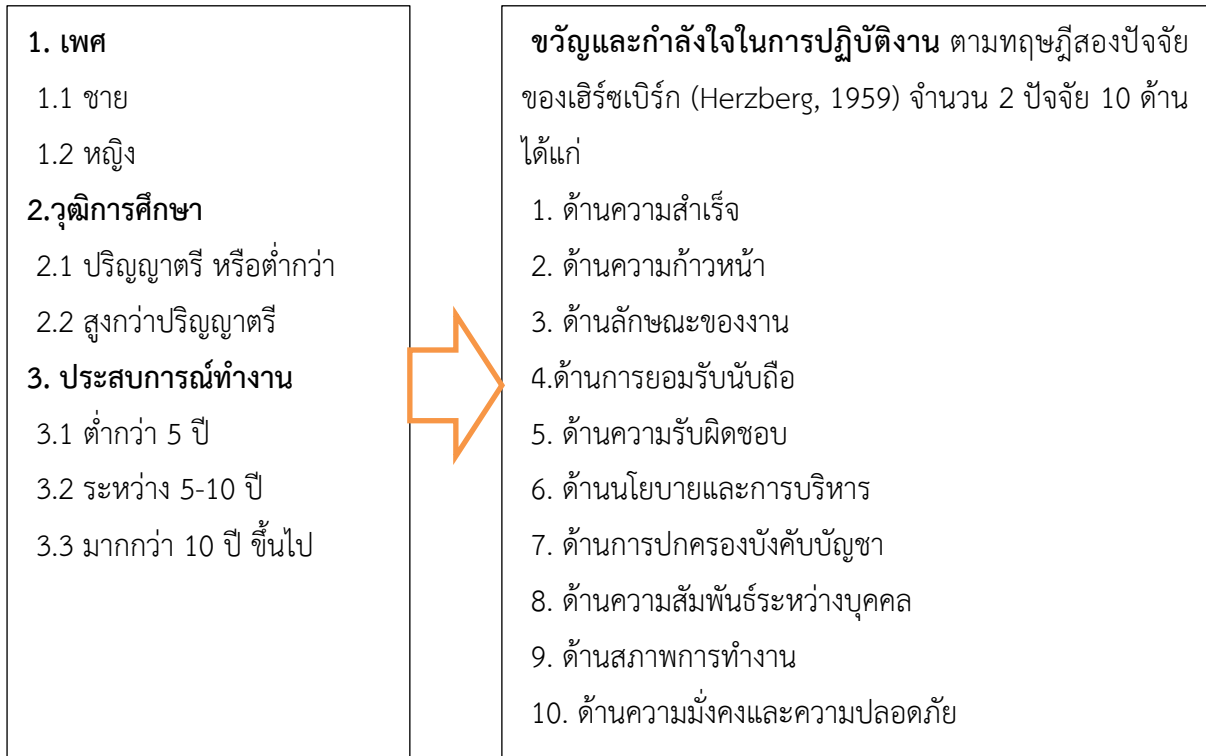
ตัวแปรอิสระ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) ชาย (2) หญิง
2. วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ปริญญาตรี หรือต่ำกว่า (2) สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งได้ 3 ช่วง ประกอบด้วย (1) ต่ำกว่า 5 ปี (2) ระหว่าง 5-10 ปี (3) มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (1959) จำนวน 2 ปัจจัย 10 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จ ด้านความก้าวหน้า ด้านลักษณะของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านสภาพการทำงาน และ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่องขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยออกแบบการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,568 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 344 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และสุ่มตัวอย่างจากแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) ซึ่งใช้สถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมการวิจัยเพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามโดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยได้ให้ค่าน้ำหนักตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท (Likert Scale)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าเฉลี่ย (mean) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test, F-test (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	182	52.91
	ชาย	162	47.09
	รวม	344	100
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี หรือต่ำกว่า	182	52.91
	สูงกว่าปริญญาตรี	162	47.09
	รวม	344	100

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	122	35.47
5-10 ปี	108	31.39
มากกว่า 10 ปี	114	33.14
รวม	344	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 344 คน โดยเป็นเพศหญิงมากที่สุดจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52.91 เป็นเพศชายจำนวน 162 คน คิดเป็น 47.09 วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52.91 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปีมากที่สุดจำนวน 122 คน คิดเป็น 35.47

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ด้านที่	ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงาน	ระดับขวัญและกำลังใจ			
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านความสำเร็จ	4.03	0.58	มาก	2
2	ด้านความก้าวหน้า	3.69	0.81	ปานกลาง	8
3	ด้านลักษณะของงาน	3.73	0.87	ปานกลาง	6
4	ด้านการยอมรับนับถือ	3.86	0.70	ปานกลาง	4
5	ด้านความรับผิดชอบ	4.01	0.65	มาก	3
6	ด้านนโยบายและการบริหาร	3.70	0.78	ปานกลาง	7
7	ด้านการปกครองบังคับบัญชา	3.61	0.81	ปานกลาง	10
8	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.15	0.60	มาก	1
9	ด้านสภาพการทำงาน	3.67	0.79	ปานกลาง	9
10	ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย	3.82	0.78	ปานกลาง	5
รวม		3.83	0.74	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับขวัญและกำลังใจสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.60)

ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 น้อยที่สุด คือ ด้านการปกครองบังคับบัญชา ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.81)

การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามเพศ

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติของครู	ชาย		หญิง		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความสำเร็จ	3.99	0.60	4.05	0.57	-0.421	0.675
2. ด้านความก้าวหน้า	3.68	0.86	3.70	0.79	-0.061	0.952
3. ด้านลักษณะของงาน	3.59	0.94	3.80	0.84	-0.948	0.347
4. ด้านการยอมรับนับถือ	3.79	0.68	3.89	0.72	-0.526	0.601
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.08	0.72	4.12	0.62	-0.236	0.814
6. ด้านนโยบายและการบริหาร	3.59	0.94	3.76	0.69	-0.865	0.390
7. ด้านการปกครองบังคับบัญชา	3.57	0.82	3.63	0.82	-0.297	0.768
8. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.14	0.58	4.15	0.61	-0.063	0.950
9. ด้านสภาพการทำงาน	3.82	0.87	3.88	0.76	-0.305	0.761
10. ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย	3.65	0.87	3.91	0.72	-1.268	0.209
รวม	3.79	0.98	3.89	0.88	-0.499	0.647

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนก

ตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 10 ด้าน พบว่าความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติของครู	ปริญญาตรี หรือต่ำกว่า		สูงกว่า ปริญญาตรี		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความสำเร็จ	4.02	0.59	4.05	0.56	-0.246	0.807
2. ด้านความก้าวหน้า	3.61	0.90	3.85	0.62	-1.132	0.262
3. ด้านลักษณะของงาน	3.62	0.93	3.93	0.75	-1.413	0.162
4. ด้านการยอมรับนับถือ	3.82	0.71	3.92	0.70	-0.570	0.570
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.16	0.61	3.99	0.72	1.029	0.307
6. ด้านนโยบายและการบริหาร	3.69	0.84	3.72	0.66	-0.126	0.900
7. ด้านการปกครองบังคับบัญชา	3.50	0.90	3.80	0.59	-1.65*	0.103
8. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.17	0.68	4.11	0.40	0.450*	0.654
9. ด้านสภาพการทำงาน	3.78	0.84	4.00	0.68	-1.085	0.282
10. ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย	3.82	0.87	3.82	0.59	0.022	0.982
รวม	3.82	0.99	3.92	0.78	-0.440	0.503

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 10 ด้าน พบว่าด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระดับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติของครู	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความสำเร็จ	3.96	0.59	4.13	0.51	4.06	0.62	0.471	0.626
2. ด้านความก้าวหน้า	3.51	0.92	3.67	0.73	3.99	0.63	2.166	0.123
3. ด้านลักษณะของงาน	3.58	0.95	3.50	0.80	4.13	0.71	3.185	0.48
4. ด้านการยอมรับนับถือ	3.71	0.70	3.84	0.72	4.09	0.66	1.791	0.175
5. ด้านความรับผิดชอบ	4.09	0.59	4.02	0.77	4.19	0.67	0.308	0.736
6. ด้านนโยบายและการ บริหาร	3.63	0.87	3.53	0.74	3.95	0.63	1.568	0.216
7. ด้านการปกครองบังคับ บัญชา	3.48	0.93	3.44	0.75	3.93	0.59	2.319	0.17
8. ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	4.20	0.65	4.00	0.58	4.19	0.53	0.643	0.529
9. ด้านสภาพการทำงาน	3.74	0.83	3.73	0.85	4.14	0.64	1.702	0.191
10. ด้านความมั่นคงและ ความปลอดภัย	3.73	0.91	3.61	0.80	4.13	0.43	2.428	0.096
รวม	3.76	0.79	3.75	0.73	4.08	0.61	1.658	0.334

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 10 ด้าน พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถอภิปรายสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับขวัญและกำลังใจยังอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ด้านลักษณะของงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านความก้าวหน้า ด้านสภาพการทำงาน และด้านการปกครองบังคับบัญชา ซึ่งอาจเนื่องมาจากความรู้สึกไม่มั่นคงว่าสถานที่ปฏิบัติงานมีความปลอดภัยมากเพียงพอ เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงเวลาการเปิดภาคเรียนที่ผ่านมา ครูของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จึงเกิดความรู้สึกว่าการจัดทำแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาไม่มีความเหมาะสมทำให้ไม่ได้รับความพึงพอใจเท่าที่ควร ส่งผลต่อระดับขวัญและกำลังใจ และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มักจะได้รับความกดดันจากชุมชนและผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนาบุตรหลานของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลให้ครูเกิดความรู้สึกกดดันขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของเบนท์ลีย์ และเรมเพล (Rempel, Averno M. & Bentley, Ralph R., 1970) ที่กล่าวว่าขวัญและกำลังใจของบุคคลจะได้รับหรือเป็นผลมาจากความพึงพอใจที่ได้จากการปฏิบัติงาน สถานภาพของบุคคล ความสนใจและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบุคคลในด้านต่างๆ แต่ไม่สอดคล้องกับ ชวลิต อินทร์รักษ์ (2561) ศึกษาขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือเพื่อทราบระดับขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าระดับขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ศรีอินทร์ (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนวัดเขยงเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งครูที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ธนาสมุทร (2560) ศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรในโรงเรียนต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่ายท่าลอมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าความพึงพอใจของครูและบุคลากรในโรงเรียนต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่ายท่าลอม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่มีความแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่มีความแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนครูจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิง ได้รับมอบหมายงานโดยพิจารณาจากความเหมาะสมและความถนัดที่แตกต่างกัน ไม่ได้พิจารณาจากเพศของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติและให้ความร่วมมือไม่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่เกิดขึ้นทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายด้านจะพบว่าด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าอาจเกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ก่อให้เกิดความเข้าใจ มุมมองความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานนั้นแตกต่างกันได้

4. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ศรีอินทร์ (2560) ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนวัดเขียนเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งครูที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามงานวิจัยของฐิติพรรณ ดอนหัวรอ (2560) ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่าขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีเพศต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูไม่แตกต่างกัน โดยสามารถอธิบายได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานของครูถึงแม้

[350]

Citation:

เบญจวรรณ ยืนยง. (2566). ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (1), 339-352.

Yuenyong, B., (2023). The Morale and Encouragement of Teachers in the Performance of Extra-large Schools, under the Office of Bangkok Secondary Education Service Area 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (1), 339-352; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.23>

จะมีความแตกต่างกันแต่ไม่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจ เนื่องจากงานของครูที่ได้มอบหมายมีความแตกต่างกันตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ไม่ได้ขึ้นกับประสบการณ์ในการทำงาน ความสัมพันธ์ภายในองค์กรมีความเท่าเทียมกัน ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายและให้ความสำคัญกับบุคคลอย่างเท่าเทียมกันเพื่อปฏิบัติงานที่ตนได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จึงได้เสนอแนะอภิปรายเพื่อเป็นการส่งเสริมและความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่าขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของครูให้มากขึ้น ให้ความสำคัญต่อขวัญและกำลังใจว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถส่งผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของงาน

2. ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของครูในการปฏิบัติงานในสถานที่และมีมาตรการการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านที่อยู่ในความรับผิดชอบกับตำแหน่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ ศรีอินทร์. (2560). *ความคิดเห็นของครูต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนวัดเขยงเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2*. วารสารบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชฎิล อินทร์รักษ์. (2561). *ขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร*. วารสารบัณฑิตศึกษา วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิตติพรรณ ดอนหัวรอ (2560). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา); มหาวิทยาลัยรามคำแหง

-
- นภาพร ธนาสมุทร. (2560). ความพึงพอใจของครูและบุคลากรในโรงเรียนต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่ายท่าฉลอม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก วันที่ 1 พฤษภาคม 2562
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์,
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2565). ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.
- Rempel, Averno M. & Bentley, Ralph R. (1970). Teacher Morale: Relationship with Selected Factors. *Journal of Teacher Education*, 21 (4), 534-39.
- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B., (1959). *The Motivation to Work*. 2nd Edition, John Wiley & Sons Inc., New York, 20, 141-147.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*, *Journal of education and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

[352]

Citation:

เบญจวรรณ ยืนยง. (2566). ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (1), 339-352.

Yuenyong, B., (2023). The Morale and Encouragement of Teachers in the Performance of Extra-large Schools, under the Office of Bangkok Secondary Education Service Area 1. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (1), 339-352; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.23>